

UNITÁRIUS ÉRTESESÍTŐ

Unitárius Egyház — Budapesti Unitárius Egyházközség — Unitárius
Missióház Hivatalos Lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Koháry-utca 4.
Telefon: Aut. 174—24
A kéziratok minden hónap 10-ig,
illetve 20-ig küldendők be

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára egy évre 4 P.
Előfizetési díjak az Unitárius Egyház-
község (Budapest) címére küldendők.
Postacsekkszám 30.400

Főszerkesztő: **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő: **IVÁN LÁSZLÓ**

Sz. I. 1932.
U. P.

Unitárius Püspök.
Kolozsvár, 1932. januárius 1.

Újévi főpásztori szózat.

Anyasz, Társz és Leányegyházközségeinkben és a szórványokban levő
szeretett unitárius híveimhez!

A békességes túrésnek Istene adja, hogy ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt Krisztus Jézus szerint, hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek Istent, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját.

(Pál apostol. Rom. 15. 5. 6.)

Hozzátok küldöm a főpásztor köszöntését. Az Adjon Istent. Tőletek várom mindenitek feleletét, a Fogadj Istent.

Új esztendőbe léptünk. Új szívet kell teremtenünk, új megérzést, új hívést, új reménységet, új embert, új unitáriust!

Adjátok ide szíveteket, feszítsétek ki szívetek húrját hadd zengjen új zsolozsmát. Új imádság fakadjon minden ajakról. Új születésre, új feltámadásra, új megindulásra van szükségünk. Új találkozóra hívlek. Föl a mi unitárius Sionunk szenthegyére. Konduljanak meg a harangok. Zendüljön föl az ének: hiszek, vallok én egy Istent!

Száz templomunk száz orgonája kísérfje, hetvenezer ajak sűgja, zengje, zokogja: Isten áldd meg ezt a népet! Isten adj hitet lelkébe, adj akaratot szívébe, hogy amit te egyszer kijelentettél szent igazságod gyanánt, az *egyistenhit* örökre éljen és a nép, ki ezt vallja, kedves lesz te előtted mind az idők végezetéig.

Ti férfiak, nők és ifjak, tanuljátok meg és tartsátok meg, hogy legszentebb hely az Istenháza, legjobb barátotok az Isten szolgája. Ti apák és anyák becsüljétek meg a tanítót, ki helyettetek embert nevel gyermekeitekből. És ti mindnyájan gondoljátok meg, hogy elődeitek a templom után az iskoláért áldoztak legtöbbet. Veszélyben az iskola. Kinek mit adott Isten, ossza meg Isten szolgájával és az iskola mesterével.

A békességes türésnek Istene adja, hogy egy szívvel, szájjal dicsőítsétek Istent, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját. És adjon Isten nektek kitartást a nagy bajok és nehéz gondok elviselésére és tegye boldoggá a beállott 1932. új esztendőt.

Vagyok és maradok érettetek aggódó főpásztori atyai szeretettel:

Dr. Boros György
püspök.

A Nőszövetség karácsonyfája.

Nyugtázás és köszönet.

December elején kérő szóval fordultunk unitárius testvéreinkhez, hogy tegyék lehetővé az örömszerzést iskolásaink, a segélyezést szegényeink számára a karácsonyi ünnepek alkalmából.

A kapott válaszokból a következőkben számolunk be:

a) Corvin Áruház 25 P értékű utalványt. 20—20 pengőt adtak: Józán Miklósné, Dimény Mózesné és az „Est”; 12 pengőt: özv. Lipkay Arthurné; 10—10 pengőt: Kis Irén és Jolán, Faluvégi Áron, Ürmössy Gyula, Ujváry László, Májay Dezső, Oranich Gyula, dr. Harmos Árpád, Bencze Béláné, Hegyi Gyuláné, Jakab Zoltán, dr. Enyedy Róbertné, dr. Iván László, Kozma Jenőné, dr. Imre Józsefné, Boncza Ferenc, Mátéffy Domokos, Hajós Ilkey Zsuzsanna, Mihály Rudolfné; 7 pengőt: dr. Simon Mihály Pál; 6:34 pengőt: Csatkai Jenő; 6 pengőt: Péterfi Jenőné; 5—5 pengőt dr. Tóth György, Péterfi Julia, Pausperl Károlyné, Polgár Lipótné, dr. Tihanyi Györgyné, vitéz Kozma Ferenc, dr. Szinte Jánosné, Tonsch Róbertné, Barabás Istvánné, özv. Nyirő Gézőné, Tiboldi Gyula, Kárpát, Istvánné, Izsák Zsigmond; 4 pengőt: Borsosné Wendler Irma 3—3 pengőt: Bácsi Mária, Deák Farkasné, özv. Bellovics Imréné, Székely Mihály, Létay Gyula, özv. Sigmund Károlyné, Jáhl Nándorné, özv. Häuffel Tivadarné, Takács Ferenc; 2—2 pengőt: Nyiredy Jenőné, Gálfalvy Lajosné, özv. Szinte Gáborné, Belováry Istvánné,

Pongrácz Vilma, Hegedűs Szilárdné, özv. Ráduly Jánosné, Biró Sándorné, Borbély Mártonné, Nyiredy Erzsébet, dr. Biró Lipótné, Szekeres Sándorné, Krompecher Jenőné, Buzogány Lajos, Csiki Pálné, Tóth Mihályné ; 1 pengőt : Berde Lajosné, összesen 425.34 P

Borsosné Wendler I. adománya	3.—	„
A Misszió-ház	40.—	„
A székház lakóinak	8.60	„
A Tébe	300.—	„
	<hr/>	
	Összesen	776.94 P

b) *Cipőt és ruhaneműt* : Kis Irén és Jolán, Hegedűs Szilárdné, Orbók Ferencné, Mahler Mártuska, Berde Lajosné, Putnok Lászlóné, Borsos Zoltánné, vitéz Fábry Dániel és neje, Dalmady Zoltánné, Klein Gézáné, Feldmann Károlyné, dr. Surányi Edéné, Bardócz Pálné, Fodor Béla, Pausperl Károlyné, dr. Tihanyi Györgyné, Imreh Ilona, dr. Szentgyörgyi Ferencné, Bacsilla Sándorné, Réter Elemérné, Gál Endre, Perczel nővérek, N. N., Tóth Sándor és családja, Molnár Dezsőné, Endrey Gézáné, Molcsányi Gyuláné, Merész Károlyné, özv. Jéger Kálmánné, Dimény Mózesné, özv. Strauch Gyuláné, Tonsch Róbertné, Győrffy István, Buzogány Elekné, Patik Etelka, Horváth Lajosné, Gál Zsigmond, Nyiredy Erzsébet, Albert János, Gáthy Fülöpné, Göncz Árpádné, Kovács Gáborné, Koródy János, dr. Zsakó Istvánné, Bácsi Mária, Havas Béla útján a magyaróvári műselyemgyár 12 darab gyermek gyapju nadrág, Hauer és Márton cég 2 kis ruhára való anyag, 2 pár harisnya, Hajduböszörményi kötszövetgyár 12 pár harisnya, Budakeszi textilművek 4 méter nyersvászon, Guttmann és Fekete 3 szvetter, 3 sapka, Köztisztviselők két gyermeknek ruha, Csepeli posztógyár 9 darab maradékanyag.

c) <i>Könyvet</i> :		Unitárius rendőr.....	7
Egyházközség	15	dr. Surányi Edéné .	2
dr. Mátyás Sámuelné	6	Hegedűs Szilárdné ..	4
Studium	3	Schey Ernőné	24
Biró Lipótné dr. ...	3	Belováry Pisti.....	1
dr. Imre Józsefné...	9	Putnok L.-né	7
Lázár László	2	Barabás Istvánné ...	3
Dánielné L. Laura .	6	Göncz Árpádné	1
Pesti Hirlap	5	Gál Endre	1
Vallásos Iratok Nem-		Pfeiffer és Zeidler ..	4
zetk. kiadóhivatala	4		

d) *Játékok* :

Kovács Gáborné
 dr. Imre Józsefné
 Lázár László
 Putnoky L.-né
 dr. Szentgyörgyi Ferencné
 dr. Lengyel Menyhértne.

e) *Gramofon* :

dr. Imre Józsefné.

f) *Cukrot és karácsonyfadísz*:

Fürst Ödönné
 Gábor Antalné
 özv. Ráduly Jánosné.

g) *Élelmiszert* : özv. Lipkay Arthurné, Pauspertl Károlyné, Polgár Lipótné, Barabás Istvánné, dr. Tihanyi Györgyné, Kisgyörgy Sándorné, Péterfi Julia, Nyiredy Gézáne, Belovary Istvánné, Józán Miklósné, Buzogány Anna, Hegedűs Szilárdné, Csiki Pálné, dr. Csiki Gáborné, Pongrácz Béláné, özv. Ráduly Jánosné, Deák Farkasné, özv. Szinte Gáborné, Bacsilla Sándorné, Lakatos Jánosné, Szilágyi Gyuláné, Kórody János.

Kiosztottunk :

- a) 485 darab kis szeretetcsomagot (cukor és teasütemény, füge) az iskolás és a kisebb gyermekek között (306·59 P).
- b) 25 pengő értékű utalványt a Brassai S. I. Egy.-nek.
- c) 55 egyén és család között (1, 2, 5 és 10 pengős tételekben 203 P-t.
- d) 50 szeretetcsomagot (10 kg. szén, 2 kg. liszt, 1 kg. cukor, $\frac{1}{2}$ kg. zsír, $\frac{1}{2}$ kg. rizs, 1 dkg. tea, 1 citrom) 215·50 pengő értékben ;
 9 szeretetcsomagot (Pesterzsébet) 39·03 pengő értékben ;
 6 csomag szenet 3·60 pengő értékben.
- e) 4 darab énekeskönyvet 12 pengő értékben.
- f) Karácsonyfát állítottunk a Koháry-u. templomban, Rákospalotán és Pesterzsébeten 26·55 pengő értékben.
- g) Szeretetvendégségen láttuk a két ifj. egyesület tagjait és cserkészeket (vendéglátók a Nőszövetség tagjai) készkiadások 7·70 pengő.
- h) A Tébe adományából vettünk 28 pár cipőt 300·50 pengő.

Unitárius gyermektelen család

**szeretne örökbefogadni
 12 év körüli leánykát**

lehetőleg árvát, vagy esetleg félárvt.

i) portó és szállítási költség 12·08 pengő, összes kiadás 1151·55 P.
A Nőszövetség tehát 374·61 pengővel járult a karácsonyi adományokhoz.

Használt ruhát kaptak	39
Cipőt és sárcipőt	35
Könyvet	68
Játékot	20

*

Istennek hála, az adakozóknak testvéri köszönet azért, hogy a kicsiny és anyagi javakban szegény unitárius Nőszövetség ebben a nehéz esztendőben is tudott adni gyámoltjainak.

*

A számadás zárta után adakoztak: Miklósi Ferenc 1 pengő, Máthé Lajos 3 pengő, Szabó Mihály 5 pengő, Jáhl Nándorné 4 pengő, Buzogány A. 2 pengő, Biró Jánosné 5 pengő, Kárpáti E. 10 pengő.

Protestáns Enciklopédia.

Az egész magyar protestántizmusnak régen érzett szükségét óhajtja kielégíteni a Protestáns Enciklopédia Kiadóvállalat, amikor a Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság hathatós közreműködésével és az Országos Bethlen Gábor Szövetség külső támogatásával a nagyközönségnek szóló, betűsoros lexikont ad ki Protestáns Enciklopédia címen. A Zoványi által kiadott Theológiai Ismeretek Tára megjelenése óta több mint egy emberöltő telt el és az csak szakemberek számára készült s nem a művelt és művelődni kívánó nagyközönség minden irányban való eleven tájékoztatására. Ma a világ összezavarodása óta minden életterület és irányzat új, összefoglaló lexikonokkal és enciklopédiákkal igyekszik útbaigazítani a bizonytalanságban tapogatózó embert. A vallási téren katolikus és zsidó lexikonok végzik már ezt a feladatot. Annál sürgősebb a protestáns enciklopédia megalkotása.

Ezt a korszakos jelentőségű, égetően szükséges munkát vette kezébe a Protestáns Enciklopédia Kiadóvállalat az eddig is értékes könyvkiadói tevékenységet végzett s kiváló hírnévnek örvendő Stádium Sajtóvállalattal karöltve. A két kötetre tervezett *Protestáns Enciklopédia szerkesztőbizottságának* elnökeivé megnyerte a hazai egyetemes református és evangélikus egyház hivatalos lelkészi vezetőit, *Baltazár Dezső* és *Geduly Henrik* püspököket, elnöki tanácsába pedig

fölkérte az összes hazai és elszakított területi magyar protestáns püspököket. A felelős szerkesztői nehéz munkát *Veress Jenő* főiskolai tanár avatott kezébe tette, aki a csonka és a régi ország magyar protestáns egyházi íróembereit egy táborba gyűjtötte s az ezek közül való kitűnő szakszerkesztőkkel kívánja a bonyolult és fáradságos munkát elvégezni.

A nagyjelentőségű vállalkozásra már most felhívjuk az egész magyar protestáns társadalom figyelmét a határokon innen és túl s azt minden öntudatos protestáns, sőt minden megértő lelkű magyar ember érdeklődő szeretetébe ajánljuk.

Jégvirág . . .

Megfagyott Tavasz az ablakom . . . egy megfagyott Tavasz virágzása. Virágok nyílnak rajta hóból, jégből . . . virágok, amelyek hidegből születtek, fájdalomtól nyíltak . . . Jégvirágok . . . Erdő. Egész erdeje a fáknak, ágaknak ; hóval fedett ágak, bokrok, bozótok . . . hatalmas rengeteg erdő, egy néhány tenyérnyi ablakon . . . sűrű, lombos erdő, madárfészkek nélkül. Nagy, fehér ligetek, némán . . . csalogánydal nélkül. Ez a Tél Tavasza . . . a Fagy virágzása. Megfagyott mosolyok . . .

Órákon át állunk a misztikus kézzel rajzolt ablak előtt. Ámulatba hullott lelkünk órákig barangol, táguló szemmel a jégvirágcsodák rétjein, a lehellelfinom Szépségek képei között . . . Honnan érkeznek ezek a mosolyok megfagyva . . . ? Kinek a bánata a — jégvirág ? . . .

Az ablakon még nem bántanak, nem fájnak. Mosolyogva kaparod le az üvegről. De ha egyszer ajkadon fagyott meg a mosoly, az rólad szomorúan hirdeti, hogy a szivedben Tél van . . . hideg, fagyos Tél . . . merev jéggé fagyott a szived virágkertje, nincs más virágja, mint a fagnak . . . megfagnak benne a mosolyok . . . és tavasszal is úgy jársz sziveddel a nyíló, kacagó, virágos, napsugaras rétek ösvényein, mint egy fagyos, hideg, téli jégvirág . . .

Biró Lajos
unitárius lelkész.

**ALKALMI AJÁNDÉKNAK
I M A K Ö N Y V,
ÉNEKESKÖNYV**

jutányos áron beszerezhető
Unitárius Iratmisszióknál
kedden és csütörtökön d. u.
5—7-ig, vasárnap 12—1-ig
V., Koháry-u. 4., I. em.

Keresztelés, esketés, temetés egy nappal előbb bejelentendő a hivatalos órák alatt a lelkészi irodában, V., Koháry-utca 4.

HIVATALOS ÓRÁK : 1. Lelkészi iroda — hétköznapokon délelőtt 10—1, délután 4—5. Vasárnap délután 12—1.

2. Egyházközségi iroda — hétköznapokon délelőtt 9—1, délután 3—5. Vasárnap délelőtt 10—1.

3. Pénztári órák — hétköznapokon délelőtt 9—1. Vasárnap délelőtt 9—1.

Unitárius férfiak összejövetele. Az Elnökség az unitárius hívek legszélesebbkörű barátságos érintkezésének lehetővé tételére február hó folyamán összejövetelt fog rendezni. Az elnökség súlyt helyez arra, hogy az Ig. Tanács és presbyterium tagjain kívül híveink minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az összejövetel szerény vacsora keretében történik menü-rendszer és étlap szerinti étkezéssel, hogy mindenki egyéni kedve szerint étkezhessen. A szárazok és nedvesek önelhatározásuk szerint csoportosulhatnak. A vacsora helyét, a menü árát és a jelentkezés helyét és határidejét később fogja közölni az egyházközség elnöksége.

Dr. Májay Dezső kaposvári kir. közjegyző atyánkfiát és nejét súlyos csapás érte *Balázs* fiuk váratlan elhúnytával. A szép jövő előtt álló ifjú f. évi január 7-én, 17 éves korában halt meg. Testvéri szeretettel nyilvánítjuk igaz részvétünket a gyászoló családnak s nagy fájdalmára Istentől kérünk vigasztalást.

Szent-Iványi István, egyházunk egykori jószágigazgatója, Vámospéresen, január 8-án, életének 78. évében meghalt. Nyugodjék békében!

A Budapesti Unitárius Egyházközség Igazgató-tanácsának tagjait szeretettel kérem, hogy a birtokukban lévő Kolozsvári Főtanácsi jegyzőkönyveket Könyvtárunknak ajándékozni kegyeskedjenek, mert azok közül — sajnos — bizony alig csak egynéhány van meg Könyvtárunkban, pedig azoknak az egyháztörténelmi fontosságú kiadványoknak megőrzése mindannyiunk szent kötelessége.

Igazságot Magyarországnak ! *Pethő* István hitoktató lelkésztársunk, aki most a Manchester College-ben tanul, a napokban levelet írt. Kéri a Pesti Hírlap, *Igazságot Magyarországnak* című propaganda-könyvet az intézet számára. Amint írja, angol hitrokonaink igen

Dolgos asszony ajánkozik
mosásra, vasalásra, takarításra

özv. Szász Mihályné, Sashalom, Beniczky-u. l., 7. a.

keveset tudnak Magyarországról s amit tudnak, abban sincs köszönet. A Pesti Hírlap ajándékából postára adtunk egy angolnyelvű példányt. Justice for Hungary. Jó munkát és sikert kívánunk Pethő kartársunknak Magyarország ismertetéséhez!

A lelkeszi nyugdíjintézet javára adakoztak: özv. *Farkas Gyözőné* (Csurgó) 3, *Létai Gyula* (Szekszárd) 1, *Raffay Dániel* (Derecske) 20, *Névtelen* (Győr) 23·40, *Lyachovics Dénesné* 10, *Szabó Albert* hentesmester (Nagykálló) 50, özv. *Paulayné* 1, *Dávid Mihály* 5, Együtt 113·40 pengő köszönettel nyugtázzuk.

Népesedési kimutatás 1931. évről. Kereszteltünk 36 fiút, 12 leányt = 48. Eskettünk 31 párt. Tiszta unitárius pár = 1. Egyházunk javára 3 megegyezés kötött. Temettünk 26 férfit, 17 nőt = 43. Betért egyházunkba 13 férfi, 7 nő = 20. Ezek közül ref. 4, r. kath. 3, gör. kel. román 2, izr. 10, felekezeten kívüli 1. Kitért egyházunkból férfi 4, nő 14 = 18. Ezek közül r. kath. egyházba tért 11, ref. 2, baptista 4, felekezeten kívüli lett 1. A kitérték közül budapesti lakos 5, vidéki (távoli szórvány) 13. Egy kitérő amsterdami lakos.

A Nőszövetség ülése havonként a második csütörtöki napon IX., Rákos-u. 3. sz.; a *Leányegyesület* összejövetele a hónap 1. és 3. vasárnapján délután 1/4 órakor V., Koháry-u. 4. szám alatti tanácsteremben.

Dr. Gál Miklós m. kir. honvéd főorvos, unitárius vallású testvérünk, belgyógyászati rendelőjét Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 6., III. em. 30. sz. alatt megnyitotta. Szegénysorsú unitárius betegeknek ingyen rendel.

Jubileum. A *Magyar Szaklapok Országos Egyesületének* intézőbizottsága küldöttségileg tisztelgett *Jutassy Ödön* vezetése mellett ügyvezető elnökénél, *dr. Radványi Lászlónál*, abból az alkalomból, hogy lapja, *Az Üzlet*, huszonötödik évfolyamát betöltötte. Az *Österreichischer Fachschriftsteller-Verband* a jubiléumst dísztagjának választotta meg s az erről szóló díszlevelet küldöttségileg szándékozik Budapestre hozni. (Beküldték.)

NAGY ÁRON

IV., KÁROLY-KÖRÚT 7.

unitárius asztalosmester, jutányosan készít mindennemű asztalosmunkát. • Kívánatra házhoz megy. Telefonhívó: 373-04